

הפיקוח על הבנקים אגף מדיניות והסדרה

טיוטה

ירושלים, ז' אדר ב, תשפ"ד

17 מרץ, 2024

מס' ח-06-

הערות לטיטת ההוראה בנושא מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי

יש לשלוח לתיבת המייל : Prudential@boi.org.il

לכבוד

התאגידים הבנקאיים והסולקים

שלום רב,

הנדון: מדידה והלימות הון – סיכון תפעולי

(הוראת ניהול בנקאי תקין, 206)

מבוא

1. בהתאם למדיניות האימוץ של סטנדרטיים בינלאומיים מקובלים בנושאי פיקוח על בנקים, החליט המפקח על הבנקים לאמץ את הוראת ועדת באזל מחודש דצמבר 2017 בנושא חישוב דרישות הון בגין סיכון תפעולי (פרקים OPE10 ו-OPE25 בקודיפיקציה של מסגרת באזל). לאור החלטה זו, הפיקוח על הבנקים מעדכן את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 206 בנושא חישוב דרישות הון בגין סיכון תפעולי.
2. מספור סעיפי ההוראה תואם למספור הפרקים בבאזל (סעיף 1 תואם לפרק OPE10 וסעיף 2 תואם לפרק OPE25)¹.
3. האסדרה לא לוותה בפרסום דו"ח לפי חוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2021 (להלן- החוק) וזאת לאור הפטור הקבוע בסעיף 34(ג)(4), בהיותה אימוץ כלל בינלאומי החל על בנקים. האסדרה לא תהיה נתונה לבחינה בדיעבד על פי סעיף 36 לחוק, אבל תהיה נתונה לבחינה תקופתית מעת לעת ככל שיחולו עדכונים בכלל הבינלאומי עליו היא התבססה.
4. בהתאם לאמור לעיל, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות ובאישור הנגיד, החלטתי על תיקון ההוראה והחלפתה בהוראה חדשה שעיקרה כמפורט להלן:

פרקי ההוראה המעודכנת:

5. הגדרות ויישום קבוצתי (סעיף 1)

(א) הגדרה של סיכון תפעולי

¹ מספרי הערות השוליים אף הם תואמים לבאזל (כל פרק בנפרד), למעט הערות שוליים שהתווספו על מנת לקשר בין סעיפי האינדיקטור העסקי לבין הוראות הדיווח לציבור.

דברי הסבר:

להוראה החדשה התווספה הגדרה של סיכון תפעולי, במקום הפניה להגדרת מונח זה להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350; מהות ההגדרה נותרה ללא שינוי.

(ב) הגדרת רכיבי האינדיקטור העסקי

דברי הסבר:

חישוב הקצאת ההון בגין סיכון תפעולי הוגדר מחדש בהוראה. החישוב מבוסס, בין השאר, על האינדיקטור העסקי המהווה אומדן לסיכון תפעולי על בסיס הדוחות הכספיים. רכיבי האינדיקטור העסקי מפורטים בסעיף 1.2 בהוראה. הגדרות רכיבי האינדיקטור העסקי יתבססו על ההנחיות בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

(ג) יישום הגישה הסטנדרטית בקבוצה בנקאית

6. **חישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי – הגישה הסטנדרטית (סעיף 2)**

(א) רכיבי הגישה הסטנדרטית (סעיפים 2.1 עד 2.11)

דברי הסבר:

רכיבי הגישה הסטנדרטית כוללים את רכיבי האינדיקטור העסקי המתקבל מהכפלת סך האינדיקטור העסקי במקדמים שנקבעו בהוראה (בלוח 1) ואת מכפיל ההפסד הפנימי, שמבוסס על ממוצע ההפסדים ההיסטוריים של התאגיד הבנקאי ושמוגדר לפי הנוסחה בסעיף 2.8 להוראה.

(ב) דרישות מינימום לשימוש בנתוני הפסד בגישה הסטנדרטית (סעיפים 2.12 ו-2.13)

(ג) קריטריונים כלליים לזיהוי, לאיסוף ולטיפול בנתוני הפסד (סעיפים 2.14 עד 2.22)

(ד) קריטריונים ספציפיים לזיהוי, לאיסוף ולטיפול בנתוני הפסד (סעיפים 2.23 עד 2.29)

(ה) החרגת הפסדים מרכיב ההפסד (סעיפים 2.30 עד 2.32)

(ו) החרגה של פעילויות שנמכרו מהאינדיקטור העסקי (סעיף 2.33)

(ז) הכללת הפסדים ופריטי אינדיקטור עסקי הקשורים למיזוגים ולרכישות (סעיף 2.34)

(ח) ציון העובדה שדרישות גילוי בנוגע לנתוני הפסד יינתנו במסגרת הוראות הדיווח לציבור (סעיף 2.35)

דברי הסבר:

ההוראה כוללת הנחיות לגבי נתוני הפסדים היסטוריים של התאגיד הבנקאי, מתי יש להשתמש בהם, כיצד לאסוף אותם, ואילו פריטי מידע יש לאסוף. ההוראה כוללת הנחיות לטיפול באירועים מסוימים שאינם בשגרת הפעילות, כאשר בחלק מהמקרים ההנחיות כפופות לאישור המפקח. נתוני ההפסד חייבים בגילוי בהתאם לדרישות שייכללו בהוראות הדיווח לציבור.

המפקח על הבנקים טרם קבע סופית את עמדתו בסעיפים מסוימים שבהם קבעה ועדת באזל שיקול דעת למפקח. כאשר תקבע עמדה פיקוחית סופית בנושאים אלו, ההוראה תעודכן בהתאם. כך, לדוגמה הסעיפים הבאים בהוראה עשויים להתעדכן: 2.11, 2.17 ו-2.32.

7. איסוף נתוני הפסד פנימי על ידי תאגיד בנקאי בסל 1 (סעיף 3.1)

הובהרה הציפייה שאף שתאגיד בנקאי בסל 1 אינו נדרש להשתמש בנתוני הפסד בחישובי ההון בגין סיכון תפעולי, תאגיד בנקאי שהאינדיקטור העסקי שלו שווה או גדול מ-3.5 מיליארדי שקלים חדשים נדרש לאסוף נתוני הפסד פנימי, בהתאם לדרישות הכלולות בהוראה, על מנת להיות ערוך לקראת מעבר לסל 2 ולצרכי ניהול סיכונים. תאגיד בנקאי בעל אינדיקטור עסקי קטן מ-3.5 מיליארדי שקלים חדשים אינו נדרש לאסוף נתוני הפסד פנימי בהתאם לדרישות הפרטניות בהוראה זו, אלא אם כן קבע המפקח אחרת לגביו, מנימוקים שיתועדו. מדובר בתוספת להוראות ועדת באזל.

דברי הסבר:

התוספת מבהירה את הציפייה בנוגע לאיסוף נתוני הפסד פנימי היכן שלא נדרש להשתמש בנתוני הפסד בחישוב ההון בגין סיכון תפעולי. יובהר כי תאגיד בנקאי שאינו מחויב באיסוף נתוני הפסד פנימי לפי הוראה זו, עדיין מחויב בדרישה כללית לאיסוף מידע על הפסדים תפעוליים מכוח הוראות ניהול בנקאי תקין העוסקות בניהול סיכונים, למשל, הוראות ניהול סיכונים תפעוליים, מספר 350.

8. תדירות חישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי (סעיף 3.2)

הובהרה הציפייה לתדירות החישוב. החישוב יתבסס על נתונים של שנים קלנדריות, אולם יש לבצע אותו אחת לרבעון, על בסיס נתונים שנתיים עדכניים. המפקח על הבנקים עשוי לקבוע תדירות שונה לתאגיד בנקאי מסוים בנסיבות חריגות.

דברי הסבר:

סעיף 2 להוראה מפרט את אופן חישוב נכסי הסיכון בגין סיכון תפעולי על בסיס נתונים שנתיים. בסעיף 3.2 נוספו הנחיות מפרטות לעניין תדירות החישוב.

תחילה

9. תחילת התיקונים להוראה לפי חוזר זה ביום 1.1.2026; ואולם:

9.1. לעניין דרישת חישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי – הגישה הסטנדרטית, על אף האמור בסעיף 2.10 להוראה, עד ליום 31.12.2028 מכפיל ההפסד הפנימי (ILM) יקבע על אחד (1). המפקח על הבנקים יפרסם לכל המאוחר בשנת 2028 את תוואי הכללת מכפיל ההפסד הפנימי.

9.2. לעניין דרישת איסוף נתוני הפסד (בהתאם לסעיפים 2.14-2.32 ו-2.34 בהוראה):
(א) על התאגיד הבנקאי לאסוף נתוני הפסד לגבי השנים 2024 ו-2025 בקירוב ככל שמתאפשר לאופן הנדרש בהוראה.
(ב) לעניין החרגת הפסדים מרכיב ההפסד (בהתאם לסעיפים 2.30-2.32 בהוראה), על התאגיד הבנקאי להניח כי אין החרגות לצורך איסוף נתוני הפסד (ייתכנו בעתיד החרגות לצורך חישוב נכסי הסיכון בגין סיכון תפעולי).
(ג) לעניין הפסדים הקשורים למיזוגים ולרכישות (בהתאם לסעיף 2.34 בהוראה), אין צורך לכלול עסקים וישויות שמוזגו לפני 1.1.2026. הסעיף יחול ממועד זה ואילך.

עדכון הקובץ

10. מצ"ב דפי עדכון לקובץ ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>

בכבוד רב,

דניאל אחיאשויילי
המפקח על הבנקים

מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי

תוכן עניינים

1.הגדרות ויישום קבוצתי (OPE10) 2

הגדרות 2

הגדרת רכיבי האינדיקטור העסקי 2

יישום הגישה הסטנדרטית בקבוצה בנקאית 5

2.חישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי - הגישה הסטנדרטית (OPE25) 6

מבוא 6

רכיבי הגישה הסטנדרטית 6

דרישות מינימום לשימוש בנתוני הפסד בגישה הסטנדרטית 8

קריטריונים כלליים לזיהוי, לאיסוף ולטיפול בנתוני הפסד 9

קריטריונים ספציפיים לזיהוי, לאיסוף ולטיפול בנתוני הפסד 13

החרגת הפסדים מרכיב ההפסד 14

החרגה של פעילויות שנמכרו מהאינדיקטור העסקי 15

הכללת הפסדים ופריטי אינדיקטור עסקי הקשורים למיזוגים ולרכישות 15

דרישות בנושא גילוי לציבור 15

3.הנחיות נוספות ליישום 15

איסוף נתוני הפסד פנימי על ידי תאגיד בנקאי בסל 1 15

תדירות חישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי 16

1. הגדרות ויישום קבוצתי (OPE10)

הגדרות

1.1

- "סיכון תפעולי"**
 סיכון להפסד כתוצאה מאי-נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי¹, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין.
- "האינדיקטור העסקי"**
 מהווה אומד לסיכון תפעולי המבוסס על הדוחות הכספיים; אופן חישובו מפורט בהוראה זו.
- "תאגיד בנקאי בסל 1"**
 תאגיד בנקאי שהאינדיקטור העסקי שלו אינו עולה על 5 מיליארדי שקלים חדשים.
- "תאגיד בנקאי בסל 2"**
 תאגיד בנקאי שהאינדיקטור העסקי שלו עולה על 5 מיליארדי שקלים חדשים ואינו עולה על 150 מיליארדי שקלים חדשים.
- "תאגיד בנקאי בסל 3"**
 תאגיד בנקאי שהאינדיקטור העסקי שלו עולה על 150 מיליארדי שקלים חדשים.

הגדרת רכיבי האינדיקטור העסקי

1.2. רכיבי האינדיקטור העסקי (BI) הם כמפורט להלן:

טבלה 1 - הגדרות אינדיקטור עסקי (BI)			
רכיב BI	פריטי דוח רווח והפסד או פריטים מאזניים	תיאור	סעיפי משנה/דוגמאות
ריבית, חכירות ודיבידנד	הכנסות ריבית ² (Interest income)	הכנסות ריבית מכל הנכסים הפיננסיים והכנסות ריבית מנכסים אחרים (לרבות הכנסות ריבית בגין חכירות מימוניות)	<ul style="list-style-type: none"> • הכנסות ריבית מחובות, מאגרות חוב זמינות למכירה, מוחזקות לפדיון, למסחר, ומחכירות מימוניות • הכנסות ריבית ממכשירים נגזרים מגדרים • הכנסות ריבית אחרות

¹ סיכון משפטי כולל, בין היתר, חשיפה לקנסות, לעונשים או לפיצויי נזיקין הנובעים מפעולות פיקוחיות ומהסדרי פשרה פרטיים.

² ראה מתכונת לדוגמה של ביאור 2 להוראות הדיווח לציבור בדבר דוח כספי שנתי - הכנסות ריבית והוצאות ריבית.

<ul style="list-style-type: none"> • הוצאות ריבית על פיקדונות, על איגרות חוב שהונפקו, ועל חכירות מימוניות • הוצאות ריבית על מכשירים נגזרים מגדרים • הוצאות ריבית על התחייבויות אחרות 	<p>הוצאות ריבית על התחייבויות פיננסיות והוצאות ריבית על התחייבויות אחרות (לרבות הוצאות ריבית על חכירות מימוניות)</p>	<p>הוצאות ריבית² (Interest expenses)</p>	
	<p>סך הכל יתרות חוב רשומות שטרם נפרעו של אשראי, ניירות ערך נושאי ריבית (לרבות אגרות חוב ממשלתיות) ונכסי חכירה מימונית הנמדדים בתום כל שנת כספים</p>	<p>נכסים נושאי ריבית (סעיף מאזני) (Interest earning assets)</p>	
	<p>הכנסות דיבידנד מהשקעות במניות שלא אוחדו בדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי, לרבות דיבידנד מחברות כלולות ועסקאות משותפות</p>	<p>הכנסות דיבידנד (Dividend income)</p>	
<p>הכנסות מתשלומים ועמלות בגין:</p> <ul style="list-style-type: none"> • פעילות בניירות ערך (הנפקה, יצירה, קבלה, העברה, ביצוע הוראות בשם לקוחות) • כרטיסי אשראי, סליקה ותשלומים; ניהול נכסים; משמורת; עסקאות בנאמנות; שירותי תשלום; מימון מובנה; מתן שירות לעסקאות איגוח; התחייבויות למתן אשראי וערבבויות שניתנו; ועסקאות מטבע חוץ, עמלת הפרשי המרה או פעילות סחר חוץ 	<p>הכנסות שהתקבלו ממתן ייעוץ ושירותים, כולל הכנסות שהתקבלו על ידי התאגיד הבנקאי בפעילותו כמוכר שירותים פיננסיים</p>	<p>הכנסות מתשלומים ועמלות³ (Fee and commission income)</p>	<p>שירותים</p>
<p>הוצאות תשלומים ועמלות בגין:</p> <ul style="list-style-type: none"> • כרטיסי אשראי, סליקה ותשלומים; משמורת; שירות עסקאות איגוח; מחויבות למתן אשראי וערבבויות שהתקבלו; ועסקאות מטבע חוץ 	<p>הוצאות ששולמו תמורת קבלת ייעוץ ושירותים. כולל עמלות ששולמו על ידי התאגיד הבנקאי עבור מיקור חוץ של שירותים פיננסיים, אך לא עמלות מיקור חוץ ששולמו תמורת שירותים שאינם פיננסיים (לדוגמה, לוגיסטיקה, טכנולוגיית מידע, משאבי אנוש)</p>	<p>הוצאות בגין תשלומים ועמלות (Fee and commission expenses)</p>	

³ ראה מתכונת לדוגמה של ביאור 4 להוראות הדיווח לציבור בדבר דוח כספי שנתי - עמלות.

<ul style="list-style-type: none"> • הכנסות שכירות מנכסים מניבים • רווחים מנכסים לא שוטפים וקבוצות מימוש המסווגים כמוחזקים למכירה שאינם כשירים להיחשב כפעילויות שהופסקו (Gains from non-current disposal groups classified as held for sale not qualifying as discontinued operations ; נושא 205-20 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו") 	<p>הכנסות מפעולות בנקאיות רגילות שלא נכללו בסעיפי אינדיקטור עסקי אחרים, אך הן בעלות אופי דומה</p>	<p>הכנסות תפעוליות אחרות (Other operating income)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • הפסדים מנכסים לא שוטפים וקבוצות מימוש המסווגים כמוחזקים למכירה שאינם כשירים להיחשב כפעילויות שהופסקו (נושא 205-20 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו") • הפסדים שנגרמו כתוצאה מאירועי הפסד תפעולי (לדוגמה, קנסות, עונשים, הסדרי תשלום, עלות החלפה של נכסים שניזוקו), שלא נרשמו בגין הפרשות בשנים קודמות • הוצאות ליצירת הפרשות לאירועי הפסד תפעולי 	<p>הוצאות והפסדים מפעולות בנקאיות רגילות שלא נכללו בסעיפי אינדיקטור עסקי אחרים, אך הם בעלי אופי דומה, והוצאות והפסדים מאירועי הפסד תפעולי</p>	<p>הוצאות תפעוליות אחרות (Other operating expenses)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של נכסים והתחייבויות למסחר ושל נכסים והתחייבויות שמיושמת לגביהם אופציית השווי ההוגן (איגרות חוב, מניות, אשראי, פוזיציות בחסר, נכסים והתחייבויות אחרים) • הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר • הפרשי שער, נטו 		<p>הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר (Net profit (loss) on the trading book)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • רווח או הפסד נטו בגין מניות שאינן למסחר הנמדדות לפי שווי הוגן בדוח רווח והפסד • רווחים או הפסדים שמומשו בגין מכשירים פיננסיים שאינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון, איגרות חוב זמינות למכירה ומוחזקות לפדיון, התחייבויות פיננסיות הנמדדות לפי עלות מופחתת) • הכנסות מימון שאינן מריבית מפעילות במכשירים נגזרים • הפרשי שער, נטו 		<p>הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר (Net profit (loss) on the banking book)</p>	<p>פיננסי⁴</p>

⁴ ראה מתכונת לדוגמא בהוראות הדיווח לציבור, סעיף 66א, בנושא הכנסות מימון שאינן מריבית.

1.3. מובהר כי סעיפי רווח והפסד הבאים אינם נכללים באף אחד מסעיפי האינדיקטור העסקי:

- (א) הכנסות והוצאות מעסקי ביטוח וביטוח משנה;
 - (ב) פרמיות ששולמו ושיפויים או תשלומים שהתקבלו מפוליסות ביטוח וביטוח משנה שנרכשו;
 - (ג) הוצאות הנהלה, לרבות: הוצאות שכר, עמלות ששולמו על ידי התאגיד הבנקאי עבור מיקור חוץ של שירותים שאינם פיננסיים (לדוגמה, לוגיסטיקה, משאבי אנוש, טכנולוגיית מידע) והוצאות הנהלה אחרות (לדוגמה, טכנולוגיית מידע, שירותים תשתיתיים כגון חשמל, טלפוניה, נסיעות, ציוד משרדי, דואר);
 - (ד) החזר (recovery) של הוצאות אדמיניסטרטיביות, לרבות החזר של תשלומים בשם הלקוחות (לדוגמה, מסים שנוקפו לחובת לקוחות);
 - (ה) הוצאות בגין משרדים ונכסים קבועים (למעט כאשר הוצאות אלה נגרמות מאירועי הפסד תפעולי);
 - (ו) פחת או הפחתה של נכסים מוחשיים ולא מוחשיים;
 - (ז) הפרשות או ביטול הפרשות (כגון בגין פנסיות, מחויבויות וערבויות שניתנו) פרט להפרשות הקשורות לאירועי הפסד תפעולי;
 - (ח) לא רלוונטי.
 - (ט) הוצאות בגין הפסדי אשראי, הוצאות ירידת ערך או ביטול ירידת ערך (כגון על נכסים פיננסיים, נכסים לא-פיננסיים, השקעות בחברות בנות, עסקאות משותפות וחברות כלולות);
 - (י) שינויים במוניטין המוכרים ברווח או הפסד;
- (יא) מס חברות (מס על רווחים, כולל מס שוטף ומס נדחה).

יישום הגישה הסטנדרטית בקבוצה בנקאית

- 1.4. לחישובי הגישה הסטנדרטית ברמה המאוחדת, יש להשתמש בנתוני אינדיקטור עסקי מאוחדים במלואם, המקזזים את כל ההכנסות וההוצאות התוך-קבוצתיות; לחישובי הגישה הסטנדרטית ברמת חברה בת, יש להשתמש בנתוני האינדיקטור העסקי מחברת הבת.
- 1.5. תאגיד בנקאי שהוא חברה בת נדרש להשתמש בנתונים על ניסיון ההפסד בחישובי הגישה הסטנדרטית אם הוא תאגיד בנקאי המשתייך לסל 2 או לסל 3; תאגיד בנקאי שהוא חברה בת יעשה שימוש בהפסדים שנגרמו לו בלבד בחישובי הגישה הסטנדרטית (מבלי לכלול הפסדים שנגרמו לחלקים אחרים של הקבוצה הבנקאית).
- 1.6. במקרה שחברה בת של תאגיד בנקאי, המשתייכת לסל 2 או לסל 3, לא עמדה בדרישות האיכותיות לשימוש ברכיב ההפסד, אותה חברה בת חייבת לחשב את דרישות ההון לפי הגישה הסטנדרטית על ידי יישום של 100% מרכיב האינדיקטור עסקי (כלומר, מכפיל הפסד פנימי של 1). במקרים כאלה, המפקח אף רשאי לדרוש מחברת הבת להחיל מכפיל הפסד פנימי גבוה מ-1.

2. חישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי - הגישה הסטנדרטית (OPE25)

מבוא

- 2.1. מתודולוגיית הגישה הסטנדרטית מבוססת על הרכיבים הבאים:
- (א) האינדיקטור העסקי (Business Indicator - BI), המהווה אומדן לסיכון תפעולי המבוסס על הדוחות הכספיים;
- (ב) רכיב האינדיקטור העסקי (Business Indicator Component - BIC), מחושב על ידי הכפלת האינדיקטור העסקי בסדרה של מקדמים שוליים הנקבעים על ידי המפקח על הבנקים (α_i); וכן
- (ג) מכפיל ההפסד הפנימי (Internal Loss Multiplier - ILM), הוא מקדם תקנון המבוסס על ממוצע ההפסדים ההיסטוריים של התאגיד הבנקאי ועל רכיב האינדיקטור העסקי (BIC) של התאגיד.
- 2.2. דרישות ההון בגין סיכון תפעולי (Operational Risk Capital, ORC) מחושבות על ידי הכפלת רכיב האינדיקטור העסקי במכפיל ההפסד הפנימי, כמוצג בנוסחה להלן. נכסי סיכון משוקללים עבור סיכון תפעולי שווים לדרישת ההון בגין סיכון תפעולי – ORC כפול 12.5.

$$ORC = BIC \times ILM$$

רכיבי הגישה הסטנדרטית

- 2.3. האינדיקטור העסקי מורכב משלושה רכיבים: רכיב הריבית, החכירות והדיבידנד (Interest, Leases and Dividend Component, ILDC) (להלן- רכיב הריבית); רכיב השירותים (Services Component, SC), והרכיב הפיננסי (Financial Component, FC).
- 2.4. האינדיקטור העסקי מחושב כדלקמן:

$$FC + SC + ILDC = BI$$

- 2.5. ILDC, SC ו-FC מוגדרים בנוסחה להלן, כאשר קו מעל הביטוי מצין שהוא מחושב כממוצע של שלוש שנים: $t, t-1, t-2$ ¹.

¹ הערך המוחלט של הפריטים (Abs) נטו (כגון הכנסות ריבית פחות הוצאות ריבית) יחושב תחילה על בסיס כל שנה בנפרד. לאחר החישוב עבור כל שנה בנפרד, יחושב הממוצע לשלוש שנים.

$$ILDC = \min\left(\overline{Abs(interest\ income - interest\ expense)}, 2.25\% \times \overline{interest\ earning\ assets}\right) + \overline{dividend\ income}$$

$$SC = \max\left(\overline{other\ operating\ income}, \overline{other\ operating\ expense}\right) + \max\left(\overline{fee\ income}, \overline{fee\ expense}\right)$$

$$FC = \overline{Abs(Net\ P\ \&\ L\ trading\ book)} + \overline{Abs(Net\ P\ \&\ L\ banking\ book)}$$

- 2.6. ההגדרות עבור כל אחד מרכיבי האינדיקטור העסקי (BI) הן כמפורט בסעיף 1.
- 2.7. לחישוב רכיב האינדיקטור העסקי, מכפילים את האינדיקטור העסקי במקדמים השוליים (αi). המקדמים השוליים מגדילים את גודלו של האינדיקטור העסקי כמוצג בלוח 1. עבור תאגיד בנקאי בסל 1, ה-BIC שווה ל-12% x BI. הגידול השולי ברכיב האינדיקטור הבסיסי המתקבל מגידול של יחידה אחת ב-BI הוא 12% בתאגיד בנקאי בסל 1, 15% בתאגיד בנקאי בסל 2, ו-18% בתאגיד בנקאי בסל 3.

לוח 1 - טווחי אינדיקטור עסקי ומקדמים שוליים		
מקדמים שוליים של BI (αi)	במיליארדי שקלים חדשים	סל
12%	5 ≥	1
15%	5 < BI ≤ 150	2
18%	150 <	3

- 2.8. היסטורית ההפסדים בגין סיכון תפעולי של תאגיד בנקאי משפיעה על חישוב ההון בגין סיכון תפעולי באמצעות מכפיל ההפסד הפנימי (ה-ILM). מכפיל ההפסד הפנימי מחושב לפי הנוסחה להלן, כאשר רכיב ההפסד (LC) שווה ל-15 פעמים ממוצע הפסדי הסיכון התפעולי השנתיים ב-10 השנים האחרונות.

$$ILM = \ln\left(\exp(1) - 1 + \left(\frac{LC}{BIC}\right)^{0.8}\right)$$

- 2.9. מכפיל ההפסד הפנימי שווה לאחד (1) כאשר רכיב ההפסד ורכיב האינדיקטור העסקי שווים. כאשר רכיב ההפסד גדול מרכיב האינדיקטור העסקי, מכפיל ההפסד הפנימי גדול מאחד. כלומר, תאגיד בנקאי שיש לו הפסדים גבוהים ביחס לרכיב האינדיקטור העסקי שלו, נדרש להחזיק רמת הון גבוהה יותר עקב הכללת ההפסדים הפנימיים במתודולוגיית החישוב. לעומת זאת, כאשר

² לדוגמה, כאשר נתון האינדיקטור הבסיסי הוא 175 מיליארד ₪, חישוב מקדם האינדיקטור העסקי הוא: (5 x 12%) + (150-5) x 15% + (175-150) x 18% = 26.85

רכיב ההפסד נמוך מרכיב האינדיקטור העסקי, מכפיל ההפסד התפעולי קטן מאחד. כלומר, תאגיד בנקאי שיש לו הפסדים נמוכים יחסית לרכיב האינדיקטור העסקי שלו, נדרש להחזיק רמת הון נמוכה יותר עקב הכללת ההפסדים הפנימיים במתודולוגיית החישוב.

2.10. חישוב ההפסדים הממוצעים ברכיב ההפסד צריך להתבסס על 10 שנים של נתוני הפסד שנתיים באיכות גבוהה. הדרישות האיכותיות לגבי איסוף נתוני ההפסד מתוארות בסעיפים 2.14 עד 2.34. תאגיד בנקאי שנדרש לחשב את מכפיל ההפסד הפנימי (ILM) ואין לו היסטוריה של נתוני הפסד באיכות גבוהה של 10 שנים, רשאי להשתמש בנתוני הפסד באיכות גבוהה לתקופה מינימלית של חמש שנים כדי לחשב את רכיב ההפסד (LC).³ תאגיד בנקאי שאין ברשותו נתוני הפסד לחמש שנים באיכות גבוהה נדרש לחשב את דרישת ההון על סמך רכיב האינדיקטור העסקי לבדו. עם זאת, המפקח רשאי לדרוש מתאגיד בנקאי לחשב את דרישות ההון על ידי שימוש בהפסדים עבור פחות מחמש שנים, אם מכפיל ההפסד הפנימי גדול מ-1 והמפקח סבור שההפסדים מייצגים את חשיפת התאגיד הבנקאי לסיכון תפעולי.

2.11. עבור תאגיד בנקאי בסל 1, נתוני ההפסד הפנימיים אינם משפיעים על חישוב ההון. כלומר, מכפיל ההפסד הפנימי שווה ל-1, כך שההון המוקצה לסיכון תפעולי שווה לרכיב האינדיקטור העסקי ($BI \times 12\% =$). המפקח רשאי להתיר את הכללתם של נתוני הפסד פנימיים במסגרת החישוב עבור תאגיד בנקאי בסל 1, בכפוף לעמידתו בדרישות הנוגעות לאיסוף נתוני ההפסד המפורטות בסעיפים 2.14 עד 2.34. להלן. המפקח רשאי להגדיר כי הערך של מכפיל ההפסד הפנימי שווה ל-1 עבור כל התאגידים הבנקאיים, אולם גם אז התאגידים הבנקאיים יהיו כפופים לסט דרישות הגילוי אודות הפסדים תפעוליים כקבוע בהוראות הדיווח לציבור (נדבך 3).

דרישות מינימום לשימוש בנתוני הפסד בגישה הסטנדרטית

2.12. תאגיד בנקאי המשתייך לסל 2 או לסל 3 נדרש להשתמש בנתוני הפסד בחישובי ההון בגין סיכון תפעולי; עליו להקפיד על נאותות איסוף הנתונים והאיכות והתקינות של הנתונים לצורך קבלת תוצאות הון התואמות את חשיפת התאגיד הבנקאי להפסד תפעולי. דרישות המינימום בנוגע לנתוני הפסד מתוארות בסעיפים 2.14 עד 2.34. על התאגיד הבנקאי לנטר ולבקר את איכות נתוני ההפסד באופן תקופתי.

2.13. תאגיד בנקאי שאינו עומד בדרישות בנוגע לנתוני הפסד נדרש להחזיק הון השווה לכל הפחות ל-100% מרכיב האינדיקטור העסקי. במקרים כאלה, המפקח רשאי לדרוש מהתאגיד הבנקאי להחיל מכפיל הפסד פנימי גבוה מ-1. החרגת נתוני הפסד פנימיים עקב אי ציות לדרישות החלות על נתוני הפסד, ויישום מכפילים כלשהם עקב כך, מחייבים גילוי נאות לציבור בהתאם לדרישות נדבך 3 בהוראות הדיווח לציבור.

³ לא רלוונטי.

קריטריונים כלליים לזיהוי, לאיסוף ולטיפול בנתוני הפסד

- 2.14. על התאגיד הבנקאי לוודא את נאותות הזיהוי, האיסוף והטיפול בנתוני הפסד פנימיים, כדרישה מקדמת הכרחית לחישוב ההון. הקריטריונים הכלליים לשימוש בנתוני הפסד הם כמפורט להלן.
- 2.15. חישובים פנימיים של נתוני הפסד המשמשים למטרות הון פיקוחי צריכים להתבסס על תקופת תצפית של 10 שנים. אם לא קיימים נתוני הפסד באיכות טובה לעשר שנים במועד שבו התאגיד הבנקאי מיישם לראשונה הוראה זו, תקופת תצפית קצרה יותר תהיה קבילה באופן חריג (כל עוד תקופת התצפית אינה קצרה מחמש שנים). בתקופת המעבר, חובה לכלול את כל השנים שעבורן קיימים נתונים באיכות טובה מעבר לחמש השנים.
- 2.16. נתוני הפסד פנימיים הם הרלוונטיים ביותר כאשר הם קשורים באופן ברור לפעילויות העסקיות הנוכחיות, לתהליכים הטכנולוגיים העכשוויים, ולהליכי ניהול הסיכונים הנוכחיים של התאגיד הבנקאי. לפיכך, על התאגיד הבנקאי לעגן בכתב נהלים ותהליכים לצורך זיהוי, איסוף וטיפול בנתוני הפסד פנימיים. נהלים ותהליכים אלו יתוקפו בטרם ייעשה שימוש בנתוני הפסד במסגרת מתודולוגיית מדידת דרישות ההון בגין סיכון תפעולי, ויבחנו באופן בלתי תלוי ותקופתי על ידי פונקציות ביקורת פנימית או ביקורת חיצונית.
- 2.17. על פי דרישת המפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי ימפה את היסטורית נתוני הפסד הפנימיים שלו לקטגוריות הפיקוחיות הרלוונטיות ברמה 1 כמוגדר בלוח 2 וידווח על כך לפיקוח. תאגיד בנקאי יתעד את הקריטריונים המשמשים אותו לשיוך הפסדים לסוגי האירועים המוגדרים.

לוח 2 - סיווג מפורט של סוג אירוע הפסד			
קטגוריה של סוג הפסד (רמה 1)	הגדרה	קטגוריות (רמה 2)	דוגמאות לפעילות (רמה 3)
מעילה	<p>הפסדים הנגרמים מפעולות מן הסוג שנועד באופן מכוון להונות, למעול ברכוש או לעקוף תקנות רגולציה, חוק או מדיניות של התאגיד במעורבות של גורם פנים אחד לפחות, לא כולל אירועי גיוון או אפליה</p>	פעילות ללא הרשאה	<p>עסקאות לא מדווחות (בכוונה תחילה)</p> <p>סוג עסקה לא מורשה (המלווה בהפסד כספי)</p> <p>רישום שגוי של שווי פוזיציה (בכוונה תחילה)</p>
		גניבה והונאה	<p>הונאה, הונאת אשראי, זיוף פיקדונות</p> <p>גניבה, סחיטה, מעילה, שוד</p> <p>שימוש לרעה בנכסים (misappropriation of assets)</p> <p>הרס נכסים בזדון</p> <p>זיוף מסמכים</p>

<p>גלגול שקים (check kiting) הברחה השתלטות על חשבון, התחזות וכד' אי-ציות, התחמקות ממס (בכוונה תחילה) שחד, טובות הנאה סחר פנים (לא בחשבון התאגיד)</p>			
<p>גניבה, שוד זיוף מסמכים גלגול שקים (check kiting)</p>	<p>גניבה והונאה</p>	<p>הפסדים הנגרמים מפעולות מן הסוג שנועד באופן מכוון להונות, למעול ברכוש או לעקוף את החוק, על ידי צד שלישי</p>	<p>הונאה חיצונית</p>
<p>נזק מפריצת מחשבים גניבת מידע (המלווה בהפסד כספי)</p>	<p>אבטחת מערכות מידע</p>		
<p>בעיות בתגמול, בהטבות, בסיום העסקה פעילות של עבודה מאורגנת</p>	<p>יחסי עבודה</p>	<p>הפסדים הנובעים מפעולות שאינן עולות בקנה אחד עם חוקי או הסכמי עבודה, בריאות או בטיחות, מתשלום של תביעות בגין נזקי גוף, או מאירועי גיוון או אפליה</p>	<p>פרקטיקות העסקה ובטיחות במקום העבודה</p>
<p>אחריות כללית (מעידה ונפילה וכד') אירועים של כללי בריאות ובטיחות של עובדים פיצויי עובדים</p>	<p>סביבה בטיחותית</p>		
<p>אפליה מכל סוג שהיא</p>	<p>גיוון ואפליה</p>		

<p>הפרות של חובת נאמנות או הפרות של כללים סוגיות של התאמה או גילוי (לדוגמה, "הכר את הלקוח" וכד') הפרות גילוי ללקוח קמעונאי פגיעה בפרטיות מכירות אגרסיביות ניפוח פעילות בחשבונות לצורך גביית עמלות (account churning) שימוש לרעה במידע סודי אחריות מלווים (lender liability)</p>	<p>התאמה, גילוי ונאמנות</p>	<p>הפסדים הנובעים מכשל בלתי מכוון או רשלני לעמוד בחובה המקצועית כלפי לקוחות ספציפיים (לרבות חובת נאמנות ודרישות התאמה), או מאופי המוצר או עיצובו</p>	<p>לקוחות, מוצרים ופרקטיקות עסקיות</p>
<p>הגבלים עסקיים פרקטיקות מסחר או פרקטיקות שוק פסולות מניפולציה בשוק סחר פנים (בחשבון התאגיד) פעילות ללא היתר או ללא רישיון הלבנת כספים</p>	<p>פרקטיקות עסקיות פסולות או נוהגי שוק פסולים</p>		
<p>פגמים במוצר (ללא הרשאה וכד') שגיאות במודל</p>	<p>ליקויים במוצר</p>		
<p>כשל לחקור לקוח בהתאם להנחיות חריגה מהגבלות החשיפה של לקוח</p>	<p>בחירה, מתן חסות וחשיפה</p>		
<p>מחלוקות בנוגע לביצוע של פעילויות ייעוץ</p>	<p>פעילויות ייעוץ</p>		
<p>הפסדים מאסונות טבע פגיעה באנשים כתוצאה מגורמים חיצוניים (טרור, ונדליזם)</p>	<p>אסונות ואירועים אחרים</p>	<p>הפסדים הנובעים מאובדן או נזק לנכסים פיזיים בגלל אסון טבע או אירועים אחרים</p>	<p>נזק לנכסים פיזיים</p>

<p>חומרה תוכנה תקשורת הפסקה או שיבושים באספקת תשתיות</p>	<p>מערכות</p>	<p>הפסדים הנובעים משיבוש העסקים או כשלי מערכות</p>	<p>שיבוש מהלך העסקים וכשלי מערכות</p>
<p>תקשורת לקוייה שגיאה בהכנסה, בתחזוקה או בהעלאת נתונים אי-עמידה בתאריך יעד לביצוע או באחריות לביצוע פעילות לא תקינה של מודל או מערכת שגיאה חשבונאית או שגיאה בייחוס לישות ביצוע כושל אחר של משימה כשל במסירה כשל בניהול ביטחונות כשל בתחזוקת נתונים (reference data) מתועדים</p>	<p>תיעוד, ביצוע, ותחזוקת עסקאות</p>	<p>הפסדים מכשל בעיבוד עסקאות או בניהול תהליך, במסגרת הקשר עם צדדים נגדיים למסחר או ספקים</p>	<p>ביצוע, אספקה ונייהול של תהליכים</p>
<p>אי-עמידה בהתחייבות דיווח חוקית דיווח חיצוני שגוי (נגרם הפסד)</p>	<p>ניטור ודיווח</p>		
<p>היעדר אישורים או כתבי ויתור של לקוחות העדר או חוסר במסמכים משפטיים</p>	<p>קבלת לקוחות ותיעוד</p>		
<p>מתן גישה לא מורשית לחשבונות רשומות לקוחות שגויות (נגרם הפסד) הפסד או נזק לנכסי לקוחות שנגרם מתוך רשלנות</p>	<p>ניהול חשבונות של לקוחות</p>		
<p>ביצוע לקוי במקרה של צד נגדי שאינו לקוח מחלוקות בעניינים שונים עם צדדים נגדיים שאינם לקוחות</p>	<p>צדדים נגדיים למסחר</p>		

מיקור חוץ מחלוקות עם ספקים	ספקים (vendors (and suppliers		
-------------------------------	-----------------------------------	--	--

2.18. נתוני הפסד פנימיים של התאגיד הבנקאי חייבים להיות מקיפים ולשקף את כל הפעילויות והחשיפות המהותיות מכל תתי-המערכות והמיקומים הגיאוגרפיים המתאימים. סף המינימום להכללת אירוע הפסד באיסוף הנתונים ולחישוב הפסדים שנתיים ממוצעים נקבע על 100,000 שקלים חדשים.

2.19. בנוסף למידע על סכומי הפסד ברוטו, התאגיד הבנקאי נדרש לאסוף מידע על מועדי הייחוס (reference dates) של אירועי סיכון תפעולי, לרבות התאריך שבו התרחש האירוע או התחיל לראשונה ("מועד ההתרחשות"), כאשר מידע זה זמין; המועד שבו נודע לתאגיד הבנקאי על האירוע ("תאריך הגילוי"); והמועד (או המועדים) שבהם אירוע הפסד בא לידי ביטוי בהפסד, רזרבה או הפרשה כנגד הפסד המוכר בחשבונות רווח והפסד של התאגיד הבנקאי ("מועד הטיפול החשבונאי"). כמו כן, על התאגיד הבנקאי לאסוף מידע על החזרים של סכומי הפסד ברוטו כמו גם מידע תיאורי בנוגע לגורמים או הסיבות לאירוע ההפסד.⁴ רמת הפירוט של המידע התיאורי צריכה לעלות בקנה אחד עם גודלו של סכום ההפסד ברוטו.

2.20. אירועי סיכון תפעולי הקשורים לסיכון אשראי והמובאים בחשבון בנכסי סיכון בגין אשראי, לא יכללו בנתוני ההפסד. אירועי סיכון תפעולי הקשורים לסיכון אשראי, שאינם מטופלים חשבונאית במסגרת נכסי סיכון בגין אשראי, יכללו בנתוני ההפסד.

2.21. אירועי סיכון תפעולי הקשורים לסיכון שוק יטופלו כסיכון תפעולי למטרות חישוב ההון הפיקוחי.

2.22. תאגיד בנקאי יעגן ויישם תהליכים לסקירה בלתי תלויה של שלמות ודיוק נתוני ההפסד.

קריטריונים ספציפיים לזיהוי, לאיסוף ולטיפול בנתוני הפסד

2.23. בניית בסיס נתוני הפסד נאות מתוך הנתונים הפנימיים הזמינים מחייבת את התאגיד הבנקאי לגבש מדיניות ונהלים לטיפול במספר מאפיינים, לרבות הגדרה של הפסד נטו, תאריך ייחוס (reference date), וקבוצת הפסדים (grouped losses).

2.24. הפסד ברוטו הוא הפסד לפני החזר מכל סוג. הפסד נטו מוגדר כהפסד לאחר השפעת החזרים. ההחזר הוא התרחשות בלתי תלויה, הקשורה לאירוע ההפסד המקורי, נפרדת בזמן, שבה כספים או הטבות כלכליות מתקבלים מצד שלישי.⁵

2.25. תאגיד בנקאי נדרש לזהות את סכומי ההפסד ברוטו, החזרים שאינם ביטוח, והחזרים באמצעות ביטוח, עבור כל אירועי ההפסד התפעולי. תאגיד בנקאי ישתמש בהפסדים נטו לאחר החזרים (כולל החזר ביטוח) בנתוני ההפסד. עם זאת, ניתן להכיר בהחזרים להפחתת סכומי ההפסדים רק לאחר שהתאגיד הבנקאי קיבל תשלום. כלומר, חייבים (receivables) לא ייספרו כהחזרים. תאגיד בנקאי נדרש לשמור תיעוד של התשלומים שהתקבלו ושימשו להפחתת סכומי ההפסדים.

⁴ השפעות מס (לדוגמה, הפחתות בחבות מס חברות בגין הפסדים תפעוליים) אינן נחשבות בגדר החזר למטרות חישוב דרישות ההון בגין סיכון תפעולי.

⁵ דוגמאות להחזרים הן תשלומים שהתקבלו ממבטחים, החזרים שהתקבלו ממבצעי הונאות, והחזרים מהעברות שהגיעו ליעד שגוי.

2.26. הפריטים הבאים חייבים להיכלל בחישוב ההפסד ברוטו בבסיס נתוני ההפסד:

- (א) חיובים ישירים לחשבונות הרווח והפסד של התאגיד הבנקאי לרבות ירידות ערך והסדרים (settlements), ומחיקות (write-downs) שנגרמו מאירוע הסיכון התפעולי;
- (ב) עלויות שנגרמו כתוצאה מהאירוע, לרבות הוצאות חיצוניות בעלות קשר ישיר לאירוע הסיכון התפעולי (לדוגמה, הוצאות משפטיות הקשורות במישרין לאירוע ותשלומים ליועצים, לעורכי דין או לספקים), והוצאות השבה או החלפה שהוצאו כדי לשוב למצב ששרר לפני אירוע הסיכון התפעולי;
- (ג) הפרשות או רזרבות שנרשמו בדוח רווח והפסד כנגד ההשפעה הפוטנציאלית של ההפסד התפעולי;
- (ד) הפסדים הנובעים מאירועי סיכון תפעולי בעלי השפעה פיננסית חד משמעית, שנרשמו זמנית בחשבונות מעבר או בחשבונות ארעיים ואינם משתקפים עדיין ברווח והפסד ("הפסדים תלויים", pending losses).⁶ הפסדים תלויים מהותיים יכללו בבסיס נתוני ההפסד בתוך תקופת זמן התואמת את סכום וגיל הפריט התלוי; וכן
- (ה) השפעות כלכליות שליליות הנרשמות בתקופה חשבונאית, הנובעות מאירועי סיכון תפעולי שמשפיעים על תזרימי המזומנים או על הדוחות הכספיים של תקופות חשבונאיות קודמות ("הפסדי עיתוי" - "timing losses").⁷ הפסדי עיתוי מהותיים צריכים להיכלל בבסיס נתוני ההפסד כאשר הם נגרמים מאירועי סיכון תפעולי המתפרשים על פני יותר מתקופה חשבונאית פיננסית אחת.

2.27. יש להחריג את הפריטים הבאים מחישוב ההפסד ברוטו מתוך בסיס נתוני ההפסד:

- (א) עלויות של חוזי תחזוקה כללית בגין רכוש קבוע וציוד;
- (ב) הוצאות פנימיות או חיצוניות להשבחת הפעילות לאחר הפסדי הסיכון התפעולי: שדרוגים, שיפורים, יוזמות הערכת סיכונים וחיזוקים; וכן
- (ג) פרמיות ביטוח.

2.28. תאגיד בנקאי ישתמש בתאריך הרישום החשבונאי לבניית בסיס נתוני ההפסד. השימוש בתאריך הרישום החשבונאי נכון גם להפסדים שקשורים לאירועים משפטיים שנכללים בבסיס נתוני ההפסד. לעניין זה, עבור אירועי הפסד משפטי, "תאריך הרישום החשבונאי" הוא המועד שבו נוצרה רזרבה משפטית להפסד הצפוי (probable) בדוח רווח והפסד.

2.29. הפסדים שנגרמו מאירוע סיכון תפעולי משותף או מאירועי סיכון תפעולי קשורים לאורך זמן, אך שנרשמו בספרים על פני מספר שנים, יוקצו לשנים המתאימות בבסיס נתוני ההפסד, בהתאם לטיפול החשבונאי בהם.

החרגת הפסדים מרכיב ההפסד

⁶ מקרה שבו השפעתם של אירועים מסוימים (כדוגמת אירועים משפטיים, נזק לנכסים פיזיים) ידועה וניתן לזהותה בבירור לפני שאירועים אלה מוכרים על ידי הקצאת רזרבה.

⁷ השפעות עיתוי קשורות בדרך כלל להתרחשותם של אירועי סיכון תפעולי המביאים לידי עיוות זמני בחשבונות הפיננסיים של התאגיד (לדוגמה, הערכת-יתר של הכנסות, שגיאות חשבונאיות, ושגיאות בשערוך למחירי השוק). אף שאירועים אלה אינם מייצגים השפעה פיננסית אמיתית על התאגיד (השפעתם נטו לאורך זמן היא אפס), אם השגיאה תימשך לאורך יותר מתקופת חשבונאית פיננסית אחת, היא עלולה להיות בגדר מצג כזב מהותי של הדוחות הכספיים של התאגיד.

2.30. תאגיד בנקאי רשאי לבקש את אישור המפקח להחריג אירועי הפסד תפעולי מסוימים שאינם רלוונטיים עוד לפרופיל הסיכונים של התאגיד הבנקאי. הבקשה תוגש בכתב ותהיה במקרים יוצאי דופן ותיתמך בנתונים ובנימוקים מבוססים. בעת הערכת הרלוונטיות של אירועי סיכון תפעולי לפרופיל הסיכונים של התאגיד הבנקאי, המפקח יבחן אם הסיבה לאירוע ההפסד יכולה להתרחש בתחומים אחרים של פעולות התאגיד הבנקאי. בדוגמאות של חשיפות משפטיות שיושבו ועסקים שנמכרו, המפקח מצפה שהניתוח של התאגיד הבנקאי יראה כי אין חשיפה משפטית דומה או חשיפה משפטית שירית, וכי אירוע ההפסד המוחרג אינו רלוונטי לפעילויות או למוצרים אחרים שעדיין נמשכים.

2.31. סכום ההפסד הכולל שהוחרג ומספר ההחרגות מחייבים גילוי בהתאם לדרישות נדבך 3 בהוראות הדיווח לציבור, בליווי תיאור מתאים.

2.32. בקשה להחרגה של הפסדים כפופה לסף מהותיות שייקבע על ידי המפקח באופן אחיד לכל התאגידים הבנקאיים (לדוגמה, אירוע ההפסד המוחרג צריך להיות גדול מ-5% מההפסדים הממוצעים של התאגיד הבנקאי). בנוסף, ניתן לבקש להחריג הפסדים רק לאחר שנכללו בבסיס הנתונים של הפסדי הסיכון התפעולי למשך תקופת מינימום שתקבע על ידי המפקח באופן אחיד לכל התאגידים הבנקאיים (לדוגמה, שלוש שנים). הפסדים הקשורים לפעילויות שנמכרו לא יהיו כפופים לתקופת שמירה מינימאלית בבסיס הנתונים של הפסדי הסיכון התפעולי.

החרגה של פעילויות שנמכרו מהאינדקטור העסקי

2.33. תאגיד בנקאי רשאי לבקש את אישור המפקח להחריג פעילויות שנמכרו מחישוב האינדקטור העסקי. החרגות אלה טעונות גילוי בהתאם לדרישות נדבך 3 בהוראות הדיווח לציבור.

הכללת הפסדים ופריטי אינדקטור עסקי הקשורים למיזוגים ולרכישות

2.34. ההפסדים ופריטי האינדקטור העסקי המשמשים לחישוב דרישות ההון בגין סיכון תפעולי חייבים לכלול עסקים שנרכשו וישויות שמוזגו במהלך התקופה שלפני המיזוג או הרכישה הרלוונטיים לחישוב הגישה הסטנדרטית (עשר שנים עבור הפסדים ושלוש שנים עבור אינדקטור עסקי).

דרישות בנושא גילוי לציבור

2.35. הדרישות בנושא גילוי לציבור יכללו במסגרת נדבך 3 בהוראות הדיווח לציבור.

3. הנחיות נוספות ליישום

איסוף נתוני הפסד פנימי על ידי תאגיד בנקאי בסל 1

3.1. בהתאם לאמור בסעיף 2.11 לעיל, תאגיד בנקאי בסל 1 אינו נדרש להשתמש בנתוני הפסד בחישובי ההון בגין סיכון תפעולי. עם זאת, תאגיד בנקאי בסל 1 עם אינדקטור עסקי קטן מ-5 מיליארדי שקלים חדשים אך שווה או גדול מ-3.5 מיליארדי שקלים חדשים (70% מרף סל 2), נדרש לאסוף

נתוני הפסד פנימי, בהתאם לדרישות הכלולות בסעיפים 2.14 עד 2.34 לעיל, על מנת להיות ערוך לקראת מעבר לאותם כללים החלים על תאגיד בנקאי בסל 2 ולצרכי ניהול סיכונים. תאגיד בנקאי בעל אינדיקטור עסקי קטן מ-3.5 מיליארדי שקלים חדשים אינו נדרש לאסוף נתוני הפסד פנימי בהתאם לדרישות הפרטניות בהוראה זו, אלא אם כן קבע המפקח אחרת לגביו, מנימוקים שיתועדו.

תדירות חישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי

3.2. חישוב נכסי הסיכון יתבצע על פי הנתונים לשנים קלנדריות. עם זאת, יש לערוך את החישוב אחת לרבעון, על בסיס הנתונים השנתיים העדכניים ביותר. המפקח על הבנקים עשוי לקבוע תדירות שונה לתאגיד בנקאי מסוים בנסיבות חריגות (למשל, הפסד משמעותי ברבעון מסוים).

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'	עדכונים
20.06.2010	חוזר מקורי	1		2268
14.02.2012	עדכון	2		2328
09.07.2012	עדכון	3		2341
	עדכון	4		